

EEN HELDENSTRIJD

of

DE KAPITEIN DER BOSCHGEUZEN

TWEEDE DEEL

ZESTIENDE HOOFDSTUK

Nieuws

't Was een sombere morgen, met grijze lucht, die regen voorspelde.

Een morgen voor een terechtstelling !...

Antonius zou zijn straf op de Groote Markt ondergaan, op dezelfde plaats waar hij zoo dikwijls een martelaar met zijn kruisbeeld lastig had gevallen.

Blommaert was, als naar gewoonte, vroeg opgestaan.

Na een sober ontbijt en een kort bezoek aan Lysbeth, die weer sluimerde onder 't wakend oog der trouwe Veerle, begaf de Geuzenhoofdman zich naar het binnenplein.

Hij riep eenige wachters en gelastte hen pater Antonius uit zijn kerker te halen.

— Wij moeten den zondaar tijd geven om zich voor den dood te bereiden, hij zal niet zoo rustig kunnen sterven als zijn talrijke slachtoffers, zei hij bitter.

De krijgslieden gingen heen.

Lang bleven ze weg, en Blommaert werd reeds ongeduldig,

toen een hunner opgewonden toesnelde en verschrikt uitriep:

— De monnik en de abdisse zijn gevlucht, kapitein! Blommaert stormde 't gebouw binnen, de trappen af tot in de kelders en riep driftig:

— Gevlucht, zijn ze gevlucht?

Hij trad de cel der abdisse binnen en zag bij 't schijnsel eener toorts hoe het lichtgat, dat op de Schelde uitgaf, door 't verwijderen van eenige steenen verwijd was. Langs daar moest de kloosterlinge gevlucht zijn.

— Maar pater Antonius! kreet Blommaert. Hoe is die schelm weggeraakt?

— Er is een opening in den scheidsmuur, kapitein, antwoordde een der krijgslieden. Maar de dikzak moet lenig als een kat geweest zijn, om er zich doorheen te werken.

— Deze kelders zijn bouwvallig, vele steenen zijn losgeraakt, mompelde de kapitein. Ja, de sluwe kerel is bij de abdis gekomen en beiden zijn langs de Schelde ontsnapt.

— 't Paterke zal 't nonneke gesteund hebben en drijvend op zijn vet is hij aan den anderen oever geraakt, spotte een jonge man.

— 't Is geen geval om er u vroolijk over te maken, hernam Blommaert grimmig. Antonius moet een goed zwemmer zijn.

— Hij is door alle watertjes gezwommen, hernam de spotvogel, zich niet aan de bitse aanmerking van zijn overste storend.

— Maar kan hij geen helper gehad hebben? vroeg een der aanwezigen. Ik bedoel iemand van buiten... 't was dezen nacht zeer duister... een vlot op de Schelde zou niet opgemerkt zijn geworden.

— Doch niemand wist, dat het tweetal juist hier gevangen zat, hernam de hoofdman. Neen, Antonius is zwemmend gevlucht en hij heeft de abdis medegenomen. Ze zijn weg en ontsnappen aan hun straf.

Blommaert ondervroeg alle schildwachten, doch niemand had iets ongewoons bemerkt.

— We hebben een gevaarlijken vijand buiten de stad, zei de hoofdman. Pater Antonius zal ons nog veel last aandoen... en op deze stonde sprak de Geuzenhoofdman een profetie uit.

Dien voormiddag wandelde de Geuzenkapitein door de stad om zich met eigen blik te overtuigen, dat er orde heerschte toen hij bij de poort een man bemerkte, die wenschte binnengelaten te worden.

Blommaert snelde er heen en riep verrast:

— Olivier, de schilder van Bergen, niet waar?

— Vriend Jacob, zei de vreemdeling op warmen toon. De dappere Blommaert, die Oudenaarde aan onze zijde bracht!

— En Olivier, die Bergen hielp veroveren, hernam de kapitein. Maar gij brengt mij nieuws... kom mede naar 't kasteel.

De schilder zag nu ernstig, en terwijl hij nevens zijn vriend voortstapte, hernam hij:

— Ja, ik breng u tijding... helaas! gunstig is ze niet!

Blommaert schrok en vroeg gejaagd:

— Slechte maren, Olivier! Is Bergen weer in Alva's macht?

— Nog niet, maar de prins van Oranje heeft de veste moeten opgeven.

— Is de prins dan weg?

— Ja, klonk het somber...

't Was Blommaert of alles om hem draaide en keerde, en een oogenblik moest hij aan Oliviers arm steun zoeken.

— 't Is al gedaan, zei hij dan. 'k Heb nog niet geleerd mij te beheerschen... Maar uw tijding is ook zoo verpletterend. Oranje is heen... terug naar Duitschland zeker. Dan is onze zaak verloren... Bergen moet vallen... en Oudenaarde ook! Al ons werk is te vergeefs.

— Jacob is dat krijgsmanstaal? vroeg Olivier ernstig. Ja, de prins is weg, maar niet naar Duitschland, naar Holland echter. En hij heeft gezegd, dat hij er zijn grafstede wil maken. Begrijpt gij dat fiere woord?

— Of ik het begrijp? Gewis mijn vriend! Ik schame mij nu over mijn ontmoediging. Wij ook willen onze grafstede maken, niet waar? Kunnen we niet overwinnen, we kunnen sterven. Maar vertel voort!

— Het leger van Oranje werd 's nachts overvallen door een uitgekozen bende van zes honderd Spanjolen onder 't bevel van Romers. De wachters werden neergehakt eer ze 't noodsein konden geven, 't gansche kamp werd overrom-

peld. De vijanden hadden hun hemd over hun harnas aange- trokken en herkenden elkander in de duisternis; de onzen waren eerst als machteloos, zagen daarna soms vrienden voor vijanden aan. Weinig scheelde het of de prins was gevangen genomen.

— De prins! riep Blommaert angstig.

— De stoutsten der Spanjolen drongen reeds zijn tent bin- nen... en nog sliep Oranje. Maar zijn hondje waakte, sprong op zijn meester en krabde hem met de pooten in het gelaat. Het diertje was trouwer dan de sluimerende schildwachten. De prins had nog juist den tijd op een paard te springen en weg te snellen, wie van zijn dienaren een oogenblik later kwam, werd neergehakt. Van een tot drie duurde de worstel- ling... neen de slachting, want wij verloren zes honderd, de vijanden slechts zestig mannen. Oranje's huurlingen, die ook maar strijden voor geld, weigerden nog langer in 't veld te blijven, sloegen over tot muiterij... en thans is 's prinsen leger ontbonden.

— En graaf Lodewijk?

— Ligt krank van de koorts op zijn leger... Ja, Bergen moet vallen. Ik was boodschapper der vorstelijke broeders en bevond mij in dien vreeselijken nacht juist buiten de veste. Ik kon me niet meer naar Bergen begeven... wat zoude ik er nog verrichten? Ik dacht aan u, en besloot mij onder uw vaandel te scharen. Van den heer van Schoonewalle had ik uw stoutmoedigen aanval in bijzonderheden vernomen.

— Ge zijt welkom. Olivier. Ik heb behoefte aan mannen als gij. Waar is de heer van Schoonewalle thans? Hij ver- liet mij om naar Bergen terug te keeren.

— Hij is Oranje gevolgd... De prins heeft nog vertrouwen in de toekomst, Jacob, en zouden wij dan kleinmoedig zijn? Neen, vriend, wij moeten blijven strijden.

— Zoo ik met mijn Geuzen naar Bergen, snelde! riep Blommaert geestdriftig uit.

— Wat zoude het u baten... Bergen moet vallen.

Die stede kan alleen behouden blijven met de hulpe der Hugenooten en gij weet welke slag onze Fransche broederen trof. Oranje is heengegaan, vlugger dan hij voornemens was na dien vreeselijken nacht, ja, maar niet om die nederlaag, doch tengevolge van den afschuwelijken Parijschen moord.

Blijf gij te Oudenaarde, Jacob, en moest ook deze veste ver- loren gaan, dan nog kunnen wij naar 't Noorden gaan, en zoo er geen andere uitweg is, ginds met 't wapen in de vuist vallen.

— Arm Vlaanderen... eens zoo rijk, zoo vrij en nu, mom- pelde Blommaert. En toch neen, men zal ons niet knechten, men zal ons niet dwingen te denken als een tyran, te spreken tegen ons gemoed, te vereeren hetgeen ons geen eerbied in- boezemt, te leven als slaven naar geest en lichaam, naar geest vooral... liever de dood!

Beide vrienden hadden de kasteelpoort bereikt.

— Kapitein, jonkvrouw Lysbeth heeft reeds verscheidene malen naar u laten vragen, zei Blommaerts dienaar.

— Geleid dezen heer in mijn kamer, gebood de hoofdman, en zelf spoedde hij zich naar 't vertrek der kranke.

Lysbeth richtte zich half op, toen ze haar oom zag.

— Zijt ge wat beter, lieve? vroeg de Geuzenkapitein teeder.

— Ja, oom, ik voel me sterk genoeg om naar het bosch bij moeder te gaan, antwoordde de maagd levendig.

Blommaert schrok weer. Hulpeloos als een kind stond hij bij het bed, zonder zijn nicht te durven aanzien. Kon hij haar nu de waarheid zeggen en de zieke zoo hevig schokken?

— Oom! kreet Lysbeth. Oom, ge verbergt mij iets. Waar- om is moeder hier niet? Waarom vertoeft ze te komen, als ik hier krank lig? Of is moeder dood?

— Wees kalm, lieve, wees toch kalm, zei Blommaert ont- roerd.

— Ik ben kalm, oom, en kalm zal ik naar u luisteren. Maar, ik bid u, verzwijg mij de waarheid niet! Moeder...

— Welnu, ja, Lysbeth, uw goede moeder is bij den Heere, hernam de kapitein aarzeland.

— Moeder is dood... vader en moeder... dood! jammerde 't meisje. En weenend zonk ze in de kussens terug.

Blommaert weende met haar mede. Hij kon geen woorden vinden om deze arme, beproefde maagd te troosten.

Na een wijle richtte Lysbeth zich weer op en driftig riep ze:

— Vertel mij alles, oom... alles! Vader zag ik aan de galge... vertel me nu ook moeders einde!

Maar dat was te veel gevraagd van den Geus, die teer kon

zijn als een gevoelige vrouwe! Vertellen aan deze kranke hoe haar moeder waanzinnig door 't woud zwierf, roepend om haar kind, iedereen vragend naar heur Lysbeth... Vertellen hoe ze haar eigen broeder verwurgen wilde en dezen dwong zijn wapen te trekken... Vertellen, hoe ze Antoon Ravels rekenschap vroeg, en dan getroffen neerviel in haar bloed... Neen, Blommaert kon niet en daarom zei hij:

— Lysbeth, uw moeder is van droefheid gestorven...

En hij hoopte dat ook anderen medelijdend genoeg zouden zijn, om dit gebroken meisje de vreeselijke, naakte waarheid te besparen.

En Blommaert verzon nu een verhaal, dat wel Lysbeth tranen uit de oogen perste, maar 't harte niet uiteenreet, zooals de waarheid hadde gedaan.

— Oom, laat mij toch naar het woud gaan! smeekte de maagd. Daar zal ik rustiger wezen.

— Maar hier bij mij zijt ge veiliger, lieve.

— Niet in de stad, oom, O! als ge wist wat ik hier heb geleden! Oom, ik haat Oudenaarde, waar ik zoo misleid en bedrogen werd... ik haat de stad... laat mij naar buiten gaan, oom... hier benauwt me de lucht...

Smeekend klonk haar stem, en haar blanke hand greep die van haar oom, terwijl ze voortging:

— Laat mij leven, waar moeder en tante Agnes rusten... ginds onder de hooge boomen. Nicht Godelieve zal mij in haar huis opnemen... niet meer in de stad, oom... hier is mij zoo bange... ik heb hier zooveel geleden!

Blommaert dacht na. Hij had onrustbarend nieuws ontvangen... Zoo Oudenaarde eens viel! Kon hij deze kranke wagen aan krijgsgewoel en wapengeweld? Was ze hier nog veilig, zij de nicht van den Geuzenhoofdman? Nu nog, ja, maar als straks de Spanjool kwam, de vijand, die vrouwe noch meisje spaarde!

— Oom, laat mij gaan! hernam Lysbeth, en een traan viel op Blommaerts bruine hand.

Mij is zoo bange hier... Oudenaarde is een gruwelijke stede...

— Gij moogt gaan, lieve, zei haar oom. 't Is waar, ge hebt hier te veel geleden. Ik zal u naar uw nichte Godelieve laten brengen.

— Heden nog, oom? vroeg ze verblijd.

— Ja heden nog.

— O, ik dank u! Ik zal de stad verlaten... God zij geloofd!

— Maar Lysbeth, buiten heerscht ook gevaar.

— Nichte Godelieve woont eenzaam, diep in het bosch, oom. Daar mag ik de wereld vergeten en rustig en stille zijn... Maar, moeder is dood, snikte ze weer, bij de herinnering aan deze vreeselijke tijding.

— En gij, Veerle, zult gij mijn nichte vergezellen? vroeg Blommaert aan de trouwe verpleegster.

— Neen, heere, hoe gaarne ik ook willen zou.

Ik moet bij vader blijven... mijn arme vader heeft hulpe noodig...

— Bedenk dat een gruwelijke strijd nakend is ...

— Ik weet het, heere, maar... vader kan mij niet missen.

— Gij zijt een goede dochter. Woon op 't kasteel, zoolang als ge te Oudenaarde blijft. En nu, Lysbeth, zal ik maatregelen nemen voor uw vervoer.

Na den noen verliet Blommaerts nicht de stad, waar ze zooveel folteringen verduurd had...

De avond was gevallen en bij 't knetterend schijnsel van eenige kaarsen, geplaatst in kandelaars van gedreven zilver, met het wapen der Van Corteville's, bestudeerden Blommaert en Olivier, de schilder, eenige kaarten van Oudenaarde. De Geuzenhoofdman had een voortreffelijken helper in den Bergschen burger, die, naar we reeds weten, zeer bedreven was in 't schetsen van kaarten.

Veel moest er besproken worden, want alles liet voorzien, dat een geduchte strijd op handen was.

Eensklaps werden beide mannen door een noodsein opgeschrikt. Blommaert greep zijn wapen en drong naar de deur.

— De vijand! klonk het angstig. De vijand is in de stad en heeft brand gesticht.

Maar een nieuwe bode stormde 't binnenplein op en riep:

— Mathys Deschepper en zijn bende zijn aan 't plunderen!

Blommaert voelde zich zeer verlicht. Hij had gevreesd, dat de Spanjaard door list in Oudenaarde gedrongen was, maar toch bleef de toestand dreigend. Zou een burgeroorlog uitbreken?

Zou de Geus tegenover den Geus staan?

— Deschepper, de trouwelooze! kreet hij toornig. Nu reeds breekt hij zijn woord... maar nu ook zal ik geweld gebruiken.

Blommaert riep zijn mannen op, en leidde hen snel naar de hoofdkerk. Maar eer hij den tempel bereikte, waren de plundersaars reeds heengetrokken en zetten hun vernielingswerk elders voort. Bij 't rosse schijnsel van fakkels drongen ze nu in het Minderbroedersklooster, na de deuren verbrijzeld te hebben, en ongenadig vervolgd en de jammerende monniken, die zich in den hof verbergen wilden.

Mathys Deschepper voerde de dolle bende aan.

— Ik kan mijn vrouw en kinderen niet vergeten, huilde hij. Wrake... slaat dood den vijand... slaat dood den paap!... Geen genade... met ons hadden ze geen deernis... Bonst den knuppel op hun gewijden kop... steekt hun nest in brand!

Een meisje wierp zich weenend om zijn hals.

— Vader, ga mee... vader, wat hebt gij den kapitein beloofd?... vader, ga met mij mede! smeekte ze.

— Laat mij los, Veerle... hel en duivel! laat me dan toch los! Denk aan uw moeder... aan Margaretha en Herman en grijp een knuppel...

Woest stiet hij zijn dochter weg, tierend:

— Wrake! Geen deernis... geen gepredik!...

Deschepper zag een monnik, die zich in een struik verbergen wilde, wierp zich als een wild dier op zijn slachtoffer en sleurde het mee. Maar Veerle greep haar vaders arm en verlamde de bewegingen van den wraakzuchtige, die alle rede verloren had, en nu met heesche stem kreet:

— Laat me los, Veerle... of ik sla ook u neer!

— Mij vader... uw dochter! zei ze kalm.

— Maar laat me dan los... Doemenis! zijt gij ook laf worden?

Vreeselijk was op dezen stond de aanblik van den Geus.

De aderen van zijn voorhoofd waren blauwachtig gezwollen, de oogen laaiden, de wangen gloeiden, schuim bedekt-

de mondhoeken en van de lippen rolden al maar door kreten van woede, van wraak.

— Vader, denk aan Herman! kloeg Veerle, wier gelaat dat van een Engel gelek naast 't wezen haars vaders.

— Herman, Herman! schreeuwde Deschepper... Hij was ook een preëker... een lafaard... hij was een vrouw!

— Ook toen de vlammen hem verteerden, vader? Was hij toen laf? Evenmin als wanneer hij, ofschoon door vijanden bespied, zieken vertroostte... Vader, bedaar toch!

— Zwijg over Herman... laat mij los... zie, die dikzak ontvlucht over den muur! Laat me los, Veerle!

— Vader, God zal u straffen voor die wreedheid...

— Dat God mij straffe! Dat straffe over mijn kop neerdaale... maar ik wil Spanjolen en papen vermoorden... ik wil, 'k wil! Hoort ge het... ik wil... laat straffe komen... maar moorden moet ik... mijn vrouw, mijn dochter...

— En Herman, vader, die u zôo vermaande...

— Ha! Veerle... ge martelt mij... ik wil vrij zijn... weg!...

Maar het edel meisje belemmerde nog meer zijn bewegingen... klemde zich krampachtig aan Descheppers arm en smeekte weer toch bedaard te worden.

— Weg! tierde Mathijs. Nu duurt het te lang!

Wild stootte hij zijn dochter van zich.

Veerle viel op den grond en haar vader, een kreet slakend als een wild beest, sprong driftig voort.

Maar plots bleef hij staan.

Blommaert verscheen met zijn mannen.

De kapitein spoedde zich naar Veerle en hielp haar recht...

Deschepper maakte van dit oogenblik gebruik...

Met gebogen kop en gestrekte schouders, kloek als een stier, stormde hij voorwaarts, wierp drie, vier krijgslieden omver, verbrak aldus den kring, die zijn vrijheid bedreigde en snelde heen, roepend:

— Ik wil niet gevangen zitten... ik wil Spanjolen dooden... ik wil me wreken!

Ook zijn handlangers worstelden door Blommaerts macht heen.

— Mannen! kreet Mathys, volgt me buiten de stede... in 't veld zijn ook Spanjolen, zijn ook kloosters. Wij zijn geen lauwe Geuzen!

Blommaert liet de plundersaars achtervolgen, maar slechts weinigen werden gevat.

De meesten ontvluchtten de stad, na de poortwachters gedwongen te hebben hen door te laten.

Blommaert was diep gegriefd. Zeker, 't was goed, dat die tuchteloze kerels uit Oudenaarde weg waren, maar 't reeds zwakke garnizoen telde nu ook een dertigtal kloeke, onverschrokken strijders minder.

De burgerij was verschrikt uit de woningen geloopt, en menig streng oordeel trof Blommaerts oor.

Die lieden hadden gelijk... de ruste was te Oudenaarde niet gehandhaafd en de bevelen van den prins, die alle plundering had verboden, waren overtreden geworden. Zoo dacht Blommaert.

De Geuzenkapitein had al 't mogelijke gedaan, om als een goed overste de gewonnen stede te besturen. Maar Vlaamsche magistraten heulden liever met Spanje en bleven daarom op 't kasteel gevangen. En de meeste burgers wachtten de toekomst af, zonder openlijk partij te kiezen.

't Waren geen Vlissingers, die als één man te wapen liepen, toen de Spanjaarden hun stad wilden binnendringen; 't waren geen Haarlemmers, die door de vrouwen niet alleen aangevoedigd, doch ook krachtig geholpen werden en hun veste slechts als een puinhoop overgaven; 't waren geen Leidenaars, die, toen hongersnood en pest door de veege stede waarden, den Spanjaard toeriepen, dat ze liever den linkerarm opeten en met den rechter strijden zouden, dan zich te onderwerpen. 't Waren geen Sluizenaren, die bressen verdedigden waar wagens doorheen konden en hun stad als een ruïne den Spanjaard lieten. 1)

Ja, tien jaren later... tien jaren van druk en ellende, waarin menigeen de oogen waren opengegaan, zouden de burgers van Oudenaarde ook hardnekkig den aartsvijand weerstand bieden, maar nu moest Blommaert op eigen krachten rekenen, en ziet! dertig Geuzen verlieten hem, om door hun wraakzucht de heilige zake der vrijheid schade te doen.

De ruste werd hersteld en een wacht geplaatst voor de geëisterde kerken en kloosters, maar toen Blommaert in

(1) In 1582 toen Parma de stad belegerde.

't kasteel terugkeerde zag hij den hemel rood van den gloed des vuurs.

De abdijen van Eename en Petegem stonden in brand en als vlamme toortsen verlichtten ze akelig den ganschen omtrek. 't Was een ontzettend schouwspel in den stillen, plechtigen nacht.

— Mathys Deschepper, ik heb u te veel vertrouwd, mompelde de Geuzenkapitein. Gij dient onze zake slecht!

— Deschepper is verhard, en velen met hem... maar zij zijn de schuldigsten niet... vele hoeven en hutten zijn ook in vlammen opgegaan, klonk het nevens Blommaert.

't Was de roode krijgsman, die zoo sprak.

— Vanwaar komt gij? vroeg de hoofdman verrast.

— Ik heb eenigen tijd gerust, want ik was vermoeid en de strijd zal weldra al onze krachten eischen, antwoordde de geheimzinnige jongeling kalm.

— Weet gij dat Oranje afgetrokken is?

— Het is geen geheim meer, kapitein... en Bergen ligt op het uiterste.

— Hebt gij nader nieuws?

— Neen, maar kan het anders? Wij werden geslagen, kapitein, niet in Henegouwen en niet in Vlaanderen, maar te Parijs. En monniken zegenden de wapenen der sluipmoordenaars... val Deschepper dus niet te hard.

Niet alleen Alva... maar ook de paus is onze doodsvijand, kapitein!

— Ging ik naar mijn gevoel te werk, onbekende krijgsman... ha! dan werd Blommaert een monster. Agnes, Agnes... mijn harte schreit elke stonde om haar... Agnes! mijn geliefde vrouwe... Ik zie haar lijk nog... haar verminkt lichaam... haar gebroken, gepletterde vingers... haar vreeselijke wonden. En ik denk aan de folterkamer op dien gruwelijken morgen, toen ik in 't woud was, onwetend van haar lot... Ik zie haar in gedachten liggen op de helsche tuigen... ik zie den beul... en Titelmans... en Corteville... ik zie Agnes' gelaat... ik hoor haar gillen...

God!... 't is of men een mes in mijn harte ploft, het omkeert, en weer omkeert en de wonde doet schrijven... Agnes, mijn dierbare Agnes!

Snikken verdoofden de stem van den Geuzenkapitein...

De roode krijgsman had zich omgekeerd. want hij wilde zijn tranen verbergen...

— En Pauwelken, mijn arm, arm kind! vervolgde Blommaert. Wij waren zoo gelukkig samen, vereenigd door de liefde! O! gevloekte Spanjool, gevloekte Inkwisitie!

Weer poosde Jacob even...

— Mij konden ze niet vatten... en ze troffen me in 't dierbaarste wat ik bezat, Ja! wreedaards, ge bereiktet uw doel... ge troft me vreeselijk... ge sloegt ongeneesbare wonden... ge knaktet een mensch!

Wat had die arme Agnes u misdaan... zij een Engel?

O! vriend, ging ik naar mijn gevoel te werk!... En ik beken het, soms moet ik me bedwingen... er zijn oogenblikken, dat mijn hand naar den dolk zou willen grijpen, den moorddolk in stede van het rapier... maar ik denk dan aan mijn eed! Ik moet strijden voor onze heilige zaak... en wat Deschepper doet is onze zaak schadelijk!

Beide mannen zwegen een poos en staarden naar de vuurzee ginds vòôr zich...

— Arm Vlaanderen... arme Nederlanden! dacht de Geuzenaanvoerder. Waar voorheen vroolijk gezang weerklonk, galmen nu kreten van wraak! En puinhoopen zullen de plaats innemen der hoeven waar tevreden boeren voor vrouw en kroost werkten! Arm Vlaanderen... uw vrijheid moet te niet, uw volk moet verstrooid worden, uw akkers naakt en ledig liggen.

Blommaert wendde 't oog van 't geweldig vlammspel af en blikte in de richting van Leupegem.

Ginds was 't bosch... en hij kon Agnes' graf wel niet zien, maar het zich toch verbeelden, het terpje onder de hooge, statige boomen.

Ha! had hij op dien zoelen zomeravond van het jaar 1566 geen partij gekozen... geen eed gezworen... dan ware nu alles anders geweest... dan woonde hij nog in 't groote huis op de Markt met vrouw en kind... dan ware hij nog gelukkig? Gelukkig?

Neen! stormde het in 't Geuzenharte... Gelukkig, als ik de slavenketen tors... als ik den ijzeren band rond mijn hals voel... als ik mijn gevoel verbergen, mijn overtuiging verloochenen, mijn vrienden verraden moet?

Gelukkig? Ik heb geen berouw... ik deed mijn plicht en met 's Heeren hulpe zal ik getrouwe zijn tot 't einde... ja, tot 't einde... en Blommaert herhaalde 't fiere woord van Maarten Luther, 't woord, dat de Hervormer uitsprak voor keizer en prinsen en bisschoppen, die hem van dwaling overtuigen wilden: « Hier sta ik, ik kan niet anders, God helpe mij! Amen! »

En Blommaert sprak dit woord thans half luid uit, en de roode krijgsman antwoordde ook: « Amen! »

Maar tegelijk loste hij een snik...

En Blommaert greep de hand van zijn gezel en sprak op warmen toon:

— Broeder, onbekende, maar trouwe broeder... gij ook hebt geleden!

— Veel geleden, kapitein... ook mijn harte bloedt.

— O! vertel mij uw geschiedenis! Wie zijt gij? Mag ik het nog niet weten?

— Nog niet, hernam zijn vriend, en vreemd klonk zijn stem, en deze ontroerde Blommaert tot in 't diepst zijner ziele.

— Uw stem... 't is of ik ze ken! riep hij. Die stem hoorde ik reeds vroeger! Wie zijt gij? Een vriend uit Vlissingen, uit Arnemuïden, uit één der plaatsen waar ik voor Oranje... of liever voor onze zaak streed...? Waart gij bij mij in Duitschland, zijt ge mij gevolgd, toen ik herwaarts toog om Oranje's last te volvoeren?

— Hoor mij niet uit kapitein... eerbiedig mijn geheim... Ik leed veel... ik leed gruwelijk... evenveel, wellicht meer dan gij! Eén stonde dacht ik er aan slechts voor wrake te leven... maar ik doe als gij en strijd, om andere mannen en vrouwen en kinderen leed te besparen! En ook ik wil getrouw zijn aan mijn eed... en die eed bindt mij te strijden, maar ook mijn naam te verzwijgen, eerbiedig dus mijn geheim... Eens wellicht zult ge weten, wie ik ben...

— Het zij dan zoo, sprak Blommaert met een zucht.

— Ginds is weer een brand uitgebroken, riep de roode krijgsman.

— Ja, Mathys viert zijn wraak bot... hij kent geen genade... Ik kan het hem niet beletten want ik mag me niet buiten de stede wagen...

— 't Is het klooster van Peteghem, denk ik, dat brandt... De monniken zullen het hard te verantwoorden hebben...

— Vergeet niet, kapitein, dat een monnik uw gade op haar sterfbed tot verraad wilde bewegen, dat een monnik uw nichte aan een schurk verbond... haar naar een kloosterkelder voerde...

— Ge hebt gelijk... maar alle monniken gelijken dien rabauw Antonius niet!

— O neen, maar zij behooren immers tot de sterkste partij... tot die van den bloedhond Alva, wiens zwaard gezezend werd door den paus... Moet een Geus hen beschermen, kapitein?

— Neen, waarlijk neen!... Kom, vriend, laten we naar binnen gaan... Mathys behoort niet meer tot mijn bende.

— Val hem niet te hard, den tot wanhoop gebrachten echtgenoot en vader...

— Gij verschoont Deschepper altijd, vriend.

— Ik heb zielsmedelijden met hem... Maar laten we zwijgen over al dat leed... Dat de herinneringen nu rusten, de toekomst is reeds donker genoeg.

Blommaert zuchtte...

— Ja, zei hij, donker is ze... wat zal ons lot zijn?

— 't Mijne is bestemd, kapitein. Ik wil vallen voor de zaak, die ons lief is, zoo ik niet overwinnen kan...

— En ik vrees evenmin den dood... ja, den dood aanzie ik als een vriend, die kalmtte en vrede brengen kan... omdat hij mij weder vereenigen zal met Agnes...

Nog een wijle stonden beide Geuzen mijmerend op den slotmuur...

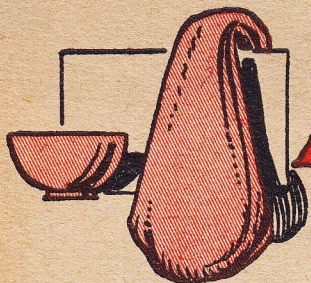
— Laat ons binnegaan, sprak Blommaert.

Maar de roode krijgsman volgde hem niet. Peinzend bleef hij staan, en al staarde hij voor zich, in de richting van Eename, toch zag hij de vlammen niet.

Andere tooneelen aanschouwde hij met zijn geestesoog... en heete tranen vloeiden hem over de wangen...

EEN

HELDEN

STRIJD

*of de kapitein
der boschgeuzen*

door A.HANS

EEN

HELDENSTRIJD

OF

De Kapitein der Boschgeuzen

door

A. HANS

EVANGELISATIE DRUKKERIJ

Groendreef, 67, Brussel

1926